

v Spodnjem Podravju s Prlekijo v energijski in nitratni osvetlitvi. Spodnje Podravje s Prlekijo, 1996, str. 153–164). Ne verjamemo tudi, da bo pustil obležati v inštitutskih omarah elaborate, ki jih je izdelal za naročnike, ne da bi objavil njihovih povzetkov. Verjamemo in upamo, da bo za to našel ne le čas, ampak tudi voljo. Te in zdravja mu želi ne le podpisani, ampak tudi kolegi in mnogi iz stotnih geografov po vseh srednjih šolah Slovenije, ki so v predavalnici ali na terenu med univerzitetnim študijem geografije na ljubljanski univerzi spoznale profesorjeve retorične, metodične in znanstvenoraiskovalne kvalitete.

Ivan Gams

Profesor dr. Janez Planina — sedemdesetletnik

Visok jubilej, sedemdesetletnico, je v letu 1997 praznoval dr. Janez Planina, diplomirani geograf in diplomirani ekonomist. Jubilant je leta 1960, ko je Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani uvedla smer študija turizma, začel predavati Ekonomiko turizma, ki je bil osrednji predmet na navedeni smeri. Kasneje je prevzel na svoja ramena tudi predmet Poslovanje turističnega podjetja.

Kljub močni angažiranosti na matični Ekonomski fakulteti je dr. Planina našel čas in energijo, da je svoje široko znanje o ekonomiki turizma posredoval tudi študentom geografije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Več generacij geografov, ki so si v okviru svojega študija izbrali usmeritev iz turizma, je seznanjal z gospodarskimi pojavi turistične dejavnosti. S tem je pomembno prispeval k osvetlitvi pomena gospodarskih dejavnikov kot sooblikovalcev turističnih regij. Geografom, ki so se po diplomi zaposlili v turističnem gospodarstvu ali upravnih organizacijah, pa je s svojimi predavanji o temeljih turističnega gospodarjenja nudil osnovno znanje pomembno za njihovo poklicno udejstvovanje.

Posebej velja omeniti, da je bil jubilant vse od začetka šestdesetih let eden izmed vodilnih slovenskih raziskovalcev turizma. Kot nosilec številnih raziskovalnih nalog je s proučevanjem makro- in mikroekonomskih vidikov turizma pomembno vplival na družbeno-politično okolje. V njegovih raziskovalnih izsledkih silijo v ospredje analize o obsegu in razvejanosti gospodarskih učinkov turizma, s katerimi je utrjeval položaj turizma v Sloveniji.

Prof. dr. Janezu Planini želimo še obilo življenjskih moči pri pedagoškem in raziskovalnem delu, kateremu je še vedno predan.

Matjaž Jeršič

Dr. Metod Vojvoda — šestdesetletnik

Dr. Metod Vojvoda, izredni profesor na Pedagoški fakulteti (PF) v Ljubljani, se je rodil 6. marca 1937 v Bohinjski Bistrici v znani družini bohinjskega obrtnika. Osno-

vno šolo je obiskoval v rojstnem kraju, srednjo šolo, ki jo je dokončal leta 1956, pa na Jesenicah. Istega leta se je vpisal na Oddelek za geografijo Prirodoslovno-matematične fakultete v Ljubljani in leta 1961 diplomiral iz geografije. Na Filozofski fakulteti je hkrati končal študij etnologije.

Leta 1962 se je zaposlil kot asistent na Inštitutu za geografijo Univerze v Ljubljani in je kmalu za tem (1963) vključen v medinštitutsko raziskavo o izrabi tal z Geografskim inštitutom Poljske akademije znanosti. Iz tistih časov izvira nekaj objav razprav skupaj s soavtorji o kmetijski proizvodnji in izrabi tal v Trebujem v Hercegovini ter v Sebeborcih v Prekmurju. Pod mentorskim vodstvom prof. V. Klemenčiča je leta 1965 na Filozofski fakulteti (FF) v Ljubljani obranil doktorsko disertacijo Razvoj kulturne pokrajine in izrabe tal v Bohinju.

Kot sodelavec Inštituta za geografijo Univerze v Ljubljani je nato s sredstvi Deutsche Forschungsgemeinschaft vodil projekt raziskave slovenskega planinskega gospodarstva in o tem v Münchenu objavil obširno razpravo. Proučevanje geografije planinskega gospodarstva v alpskih območjih Slovenije je bil tudi pozneje osrednje Vojvodovo znanstveno zanimanje. O tej tematiki ima največ objav in je o njej večkrat poročal na domačih in mednarodnih znanstvenih srečanjih.

Leta 1967 je nekaj mesecev deloval kot znanstveni sodelavec Wirtschaftsgeographisches Instituta v Münchenu. Leta 1968 je bil imenovan za znanstvenega sodelavca Inštituta za geografijo Univerze v Ljubljani. V študijskem letu 1968/69 je kot gostujoči predavatelj predaval geografijo Jugoslavije na oddelku za geografijo na University College of Wales v Aberystwythu. Oktobra leta 1969 je bil tajnik 3. konference podkomiteja za izrabo tal vzhodnoevropskih deželah. Leta 1971 se je kot štipendist OECD-ja tri mesece izpopolnjeval na geografskem oddelku univerze v Glasgowu.

Ko je bil leta 1971 izvoljen za profesorja višje šole na Pedagoški akademiji v Ljubljani, se je za dr. Vojvodo pričelo obdobje posredovanja lastnega znanja bodočim učiteljem geografije in razrednega pouka. V letnem semestru 1972 je kot gost na geografskem oddelku Univerze v Texasu v Austinu predaval regionalno geografijo Evrope in vodil podiplomski seminar o urbanizaciji Jugoslavije. Poleti leta 1974 je bil vodja ameriško-jugoslovanskega študentskega geografskega seminarja.

Slavljenec že več desetletij deluje kot član podkomisije za razvoj gorskih in subpolarnih območij pri Mednarodni geografski zvezi in se od leta 1983 dejavno udeležuje vseh njenih sestankov in ekskurzij. V Barceloni je leta 1984 objavil razpravo Problems of Alpine Economy in the Slovene Alps. V njej je na podlagi lastnih raziskav predstavil celotno problematiko planinskega gospodarstva v Sloveniji, na katerem se kažejo posledice gospodarske in družbene preobrazbe bližnjih dolinskih predelov. Zaradi negativnih posledic opuščanja sezonsko poseljenih območij našega gorskega sveta je opozoril na potrebo po ohranjanju tudi teh območij, ki so pomemben člen pri strateškem varovanju nacionalnega ozemlja in njegovih kulturnih vrednot in tudi v razvoju rekreacijskega turizma. V Innsbrucku je leta 1985 objavil referat Accessibility as a condition for the revival of mountain farms in Slovenia. V

njem je obdelal problem prometne dostopnosti slovenskih gorskih območij z vidika gospodarske utrditve gorskih kmetij, planinskih pašnih in rekreacijskih območij. Iste leta je na simpoziju v Bohinju predstavil referat Ohranjanje kulturne pokrajine v Bohinju, ki ni bil objavljen. Avtor zagovarja ohranjanje nekaterih prevladujočih potez bohinske pokrajine, zlasti videza agrarnih naselij Bohinja in travnatih površin okrog njih, kar je v širšem interesu družbe, pa tudi turizma kot perspektivne gospodarske panoge. Pri tem opozarja na razvojna neskladja med temi naselji in centralnim naseljem.

V zborniku iste skupine je v Granadi leta 1986 objavil prispevek *Amelioration of mountain farming in Slovenia*. V njem je geografsko označil posledice novejših agrarne politike v slovenskih hribovskih območjih, ovrednotil obseg in stanje kmečkega turizma v teh predelih ter opredelil pomen zaščitenih kmetij ter njihovo specializacijo za ohranitev gorske pokrajine. Opozoril je na nezadostnost in neučinkovitost ukrepov zaradi njihove nenačrtosti in razpršenosti.

Leta 1987 je v Hetti na Finskem predstavil gospodarski razvoj Bohinja v zadnjih desetletjih in geografske posledice industrije, gozdarstva in turizma v tej nekdanji tradicionalni agrarni pokrajini.

Leta 1989 je v Fribourgu zaokroženo obravnaval geografske učinke gospodarskih dejavnosti na širše gorsko oziroma alpsko zaledje. Med temi učinki je precej tudi negativnih, npr. onesnaževanje ozračja in okolja, gozdarjenje in gradnja gozdnih cest.

Ista komisija je imela svoj mednarodni sestanek tudi v Ljubljani od 23. do 27. julija 1990, za kar ima zasluge tudi dr. Vojvoda. Na njem je prispeval referat O geografskih značilnostih razporeditve lesne industrije v Sloveniji. Bil je član organizacijskega odbora obeh prireditelj in je organiziral strokovno ekskurzijo in napisal del skupnega vodnika za obe prireditvi.

Leta 1992 se je udeležil tudi simpozija te skupine v Bodoju, po njeni ukinitvi pa dejavno deluje v študijski skupini IGU za razvoj marginalnih regij. Udeležil se je dveh njenih sestankov, leta 1993 na Tajvanu, kjer je v zborniku objavil prispevek *Developmental difficulties in the marginal state of Slovenia*, in leta 1994 v New Delhiju. V zborniku sestanka v Mendozi je leta 1995 objavil prispevek *Developmental issues in the Slovene Alps after independence, Bohinj case-study*. Leta 1995 je prispeval uvodnik *Geografska oznaka planinskega gospodarstva v Bohinju* v publikaciji mednarodnega simpozija o planšarskem stavbarstvu v Vzhodnih Alpah.

Na omenjenih srečanjih je poročal še o regionalni dinamiki v slovenskih Alpah, o naravnih parkih in njihovi vlogi pri ohranitvi okolja v Alpah ter o razvojnih problemih Slovenije. Z vsem tem je slavljeneц prispeval k primerjalnim raziskavam gorskih območij sveta ter k ugledu slovenske geografske znanosti. O vsem tem je redno poročal tudi v *Geografskem vestniku* in na predavanjih Ljubljanskega geografskega društva.

Poleg tega je pripravil več učnega gradiva, sinopsisov radijskih geografskih učnih ur in diafilmov. V soavtorstvu je izdal tudi učbenik za Zemljepis za osmi razred osnovnih šol skupaj z didaktičnim kompletom in navodili.

Strokovno je pogosto sodelovali z Zavodom za šolstvo in šport MŠŠ kot recenzent in svetovalec pri ocenjevanju kart in drugih učnih pripomočkov. Pomemben je njegov prispevek k izboljšanju slovenskega šolskega atlasa, o čemer je napisal izčrpano analizo prejšnjega šolskega atlasa MK.

V svoji pedagoški karieri je bil večkrat predstojnik Oddelka za zgodovino in geografijo na PA. Od 1984 do 1989 je bil docent na PA, od takrat dalje pa je izredni profesor. Pred ukinitvijo Oddelka za zgodovino in geografijo leta 1986 je na PA predaval družbeno geografijo, regionalno geografijo Afrike, regionalno geografijo Južne in Severne Amerike ter geografijo Jugoslavije. Od takrat dalje predava predmet geografija na oddelku za razredni pouk v okviru družboslovne skupine predmetov in s svojim znanjem in izkušnjami prispeva h kakovostnejšemu razrednemu pouku. Poleg tega na Oddelku za biologijo in gospodinjstvo iste fakultete predava geografsko problematiko okolja.

Dr. Vojvoda je razgledan in na svoji ustanovi priznan in priljubljen visokošolski pedagog. S članstvom v različnih komisijah in delegacijah, povezanih z mestom Ljubljana ali Univerzo, je bil pripravljen prispevati svoj delež tudi k širšim koristim. Na PA je bil uspešen dolgoletni sindikalni funkcionar in vodja kadrovske komisije, kar je bilo pomembno zlasti v času premagovanja kadrovske najbolj kritičnega obdobja.

V Ljubljanskem geografskem društvu je pripravil številna predavanja o svojih geografskih potovanjih. Vodil je tudi več strokovnih ekskurzij po Sloveniji.

Dr. Metoda Vojvodo odlikujeta poseben življenjski slog in filozofija. V strokovni karieri mu ni toliko za plezanje po njenih najbolj strmih stopnicah in doseganje najvišjih vrhov, ampak za osebno zadovoljstvo in za čim boljše odnose s svojo okolico. Uživa v svojih številnih potovanjih in prijetno ga je poslušati, ko se z njih ves nasmejan vrača domov. Znano je njegovo geslo, da je treba izkoristiti sleherno priložnost, ki se ti ponudi. Ko mu ob tej priložnosti čestitamo za življenjski jubilej in se veselimo njegovih znanstvenih in strokovnih uspehov, mu želimo, da bi našel še dovolj moči za nove prispevke in obogatitev slovenske geografije, zlasti s potovanj, ki jih zagotovo še načrtuje.

Jurij Kunaver